

Сёнтөрү ялавё

Муркаш район хаҗачё

1944 җулхи майн 5-мёшёнченпе тухать

20 (7553) №

Шамат кун, 2008 җулхи мартан (пуш) 15-мёшё

Хакё ирёклё

Хёл асатавён уявёнчен

Хавас кәмәл-туйампа, таша-юрәпа

кётсе илчёс район җыннисем Җуркуннене

Җуркуннехи пёрремёш уяв – Хёл асатавён уявё кәсал Пётём тёнчери хёра-рамсен кунёпе, Мән саварнипе пёр вә-хата килчё. Хёл асатавён уявёсем Муркашра мартан 8-мёшёнчө, Мән Сёнтёрте мартан 9-мёшёнчө иртрөс. Җавна май тулли кәмәлтан саванма, пёр-пёрне уявемпе саламлама, парне-сем пама, ташлама-юрлама сәлтавёсем те, майёсем те ытларах пулчөс.

Сәлтавёсем тенёрен, Хёл асатавён уявне район центрне пухәннисене уявемпе саламланә май район пусләхё Ю.А. Иванов та вёсене асәнмасәр иртмерё. Акә Муркаш районё иртнё җул

итогёсемпе республикәри экономика амәртәвөнчө япәх мар кәартусем тума пултарнә, ытти районсем хушшинчө виҗсёмёш вырән сөнсе илнө.

Районёпе пётёмпе 1 миллиард та 163 миллион тенкөлөх продукци туса кәларнә. Унән ытларах пайё – промышленность продукциё. Кунта чи малтанах «Сеспель» предприятие, Муркашри кирпөч завочёпе сёт-су заводне асәнса хәвармалла. (Вёсё 2-мёш стр.).

Сән үкерчөксенчө: уява пухәннисене район пусләхё Ю.А. Иванов саламлат; епле Хёл асатавён уявё-ха вәл капәрлатнә лаша күлнө җунасемсөр?

Ыран – Суту-илүре, йәла службинчө тата пурәнмалли җурт-йөрпе коммуналла хуҗаләхра ёслекенсен кунё

СУТУ-ИЛҮРЕ, ЙАЛА СЛУЖБИЧӨ ТАТА ПУРӘНМАЛЛИ ҖУРТ-ЙӨРПӨ КОММУНАЛЛА ХУҖАЛАХРА ЁСЛЕКЕНСЕМ, АСАҢНА ОТРАСЛЬСЕН ВЕТЕРАНЫСЕМ!

Сире пурне те хәварән профессии уявё ячөпе чун-чөререн саламлатәп.

Сирён ёс районта пурәнәкәнсен пурнәс уловийёсене лай-ахлатма пуләшат. Кил-җуртра аша, сүтә, шыв, газ пулни, магазинсөнчө таварсен ассортименчө пуян пулни, йәла ый-тәвёсене туллин тивёстерни кашни сыннан кәмәлне сөклөт. Эсир потребительсөн ыйтәвёсене туллин тивёстерме, сынсене төрлөрен пуләшу пама тәрәшатәр. Хәварән тивёсөре пысәк яваләхпа пурнәсләтәр, паянхи кун ыйтнине шута илсе вәй хуратәр. Районән социаллә-экономика аталанавёнчө сирён ситёнүсем пысәк вырән йышәнаҗсө. Таваха сире сәкәшән.

Эсир малашне те хәварән ёсө пахаләхлә пурнәсләсса шанса тәрәтәп. Малалла та, йывәрләхсене сөнтөрсө, үсөм хыҗсән үсөм тумалла пултәр. Пурсәра та сирөп сывләх, вәрәм кун-җул, әнәсу, телей сунатәп.

Район пусләхё Ю.А. ИВАНОВ.

А.В. Белков столяр-платникпа В.Г. Веселов электророзазосварщик – «Пурәнмалли җурт-йөрпе коммуналла хуҗаләх» предприятия ёсөнөсем. Вёсем кунта нумай сүл вәй хураҗсө. Шаннә ёсө яланах яваләхпа туйса пурнәсләсчө. Н. НИКОЛАЕВА сән үкерчөкчө.

Йыхрав

Паян тата ыран – пысәк спорт амәртәвёсем

Районти йёлтөр спортне кәмәллакансене паян тата ыран пысәк спорт амәртәвёсем кётөсчө. Шамат кунпа вырсарни кун районти йёлтөр базинчө йёлтөрпе чупса ял хуҗаләх предприятиясөнчө, организационсөнчө, учрежденсөнчө физкультурпа коллективёсем, ял тәрәхөсөмпе район администрацийёсен пайёсем, учительсөн коллективёсем хушшинчө мала тухса район пусләхөн кубокне сөнсе илессийөн тата шул ачисемпе ёс җыннисен спартакиадин амәртәвёсем иртөсчө.

Мартан 15-мёшёнчө малтанах шул ачисемпе ёс җыннисен спартакиади шучөпе йёлтөрпе чупассипе амәртусем пулаҗсө. Хыҗсән район пусләхөн кубокне сөнсе илессийөн эстафета амәртәвёсем пулөс. Төпөрен вара Спартакиада шучөпе эстафета амәртәвёсене ирттерме паләртнә.

Ку амәртусене кәсал ачасемпе сәмрәксен Олимп резервёсен В. Егорова ячөпе хисепленекен спорт шулне йөркеленерепле 35 җул ситнине халалланә.

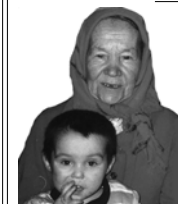
Юбилей

Саламлатпәр

Нумай сүл пөрле ёслөнчө юлтәшәмәра – Җатракасси ялөнчө пурәнәкән **Нина Александровна БОРИСОВАНА** 55 сул тултарнә ятпа хисеплесе ашшән саламлатпәр. Паянхи вашаватләхпа хастарләх сирте ниҳәсан та ан чактәр, ыра кәмәләр малашне те унрантәр, савән пөкөх сирөп сывләх, вәрәм кун-җул, икөсөлми вәйхал, кулленхи әнәсу сунатпәр.

Редакци коллективё.

Мән Шаптак ялөнчө пурәнәкән **Мария Федоровна ЕГОРОВАНА** 80 сул тултарнә ятпа чөререн тухакан чи аша сәмахөсөмпе саламлатпәр. Пире үстөрсө пурнәс сүлө сине кәларнәшән сан умра пус таятпәр. Эс пурри – пирён савәнәс, пуянләх. Татах нумай сүл пурәнма сана Турри ырләх-сывләх патәрчө.

Салампа: 4 хөрө, ывәлө, кёрүшөсем, кинё, мәнүкөсем.

Анаткара пурәнәкән **Владислав Виссарионович КУЗНЕЦОВА** 50 сул тултарнә ятпа чунтан тухакан чи аша сәмахөсөмпе саламлатпәр, икөсөлми вәй-хават, тумхахсәр кун-сүл, сирөп сывләх, пысәк телей, вәрәм өмөр сунатпәр.

Саламлаканөсем: хунямәшө, мәшәрө, ывәлө, хөрөпе кёрүшө, мәнүкө, Кузнецовсемпе Гордеевсен сөмийсөм, тавәнөсем.

Раҗсейре

Милиционерсен ёс укҗи үсет

Көснерни кун РФ Шалти ёссен министрствин финанспа экономика департаменчөн ертүсин сүмө Н. Максименко генерал-майор сүлтәләк вёслөнчөн милиционерсен ёс укҗи 18,8 процент үссөсине пёлтөрнө. Вәл паләртнә тәрәх, юлашки пилөк сүлта вёсен ёс укҗине таваттәмөш хут үстөрсөсчө.

Ситөс виҗсө сүлта окладсем тата икө хутчен пысәкланмалла. 2009 сүлта – 7 процент, 2010 сүлта – 6,5 процент. 2001 сүлтан улшәннә компенсациене те малашне индексацилесе пыраҗсөсчө.

Пенсионерсен (вёсем пётёмпе 690 пин җын) пенсийёсем те штатри ёсөнсенен окләчөсене кура үсөсчөсчө.

Республикәра

Пысәк технологиллө медицина пуләшәвө – район җыннисене

«Сывләх» наци проекчө сүллө шайри медицина технологийёсене аталантарассине мала хурать.

Н.В. Федоров ЧР Патшаләх Канашне янә «Малашләх паян таватпәр!» җыравөнчөн: «Травматологи, ортопеди, тата эндопротезировани федераллә центрө республикәри халыхи сөнө йышши технологисен хәйне май локомотивө пулса тәрәт. Җак төлөнтөрмөш чаплә центра усни, әна халыхи төнчө стандартне ларакан медицина хатёрөсөмпе тивёстерни наукари хамәрән тата төнчери ситөнүсене пётөстерме май парать... Ортопеди профиллө операционсөн хисөпө таватә хут үсет. Сөнө технологиллө медицина пуләшәвө илесси 80 процент пысәкланат. Травмәсене пула сынсем инвалида тухасси паләрмалләх чакать. Җакән чухлө инвестици хывни, малта пыракан медицина технологийёсене системәллә вәя көртни халиччөн пирён республикәра пулман».

Җак пуләшүпа район җыннисем те усә кураҗсөсчө. Ятарлә ёс ушкәнчө туса хунә. Март уйәхөнчөн пусләса вәл вырәнсене тухать, операционсөн тума пациентсене суйласа илет.

Консультациө җыравән текөнсен район центрөнчи сывләх учрежденине пымалла.

Көрхи культурәсем лайәх хёл кәшнә

Ытлари кун Чәваш Ен премьер-министрө Сергей Гапликов республика правительствин членөсөмпе тата федераци ведомствинсөн территория органсөн ертүсөсөмпе канашлу ирттернө.

Ял хуҗаләх министрө Михаил Игнатьев планеркәна хутшәннисене сүр аки ёсөсөне мөнле хатөрленни сөнчөн каласа панә. Вәл пёлтөрнө тәрәх, пёлтөрхипө танлаштарсан, кәсал республикәна 40 процент ытларах минераллә удобренсөм кунө, көрхи культурәсем йөркеллө хёл кәшнә.

ЧР ПА пресс-служби.

Кун пекки те пулать иккен

Айтәр-ха кивө хут пухар! Е... пухар мар-и?

Сүллен хаҗат-журнал җыравәнәс илмөсөр пурәнмастпәр. Пёлтөр-виҗөм сүлхи кивө хаҗат-журнал, юрәхсәра тухнә кенөкө таврашө кирлөх мар. Унсәр пусне ытти әпәр-тапәр кивө хут таврашө те килти хуҗаләхпа пухәнсах пырат. Усәсәр мөн әна сунтарса пётөрсө сая ярас е кәларса тәкас?

Кун пек усәсәр кивө хут таврашө пухса михөнө тултартәм та Муркаш райповөн хатөрлөв кантурне сүл тыртәр. Ара, ситменнинө пысәк укҗах мар пулин те, кивө хута лөсө парса кәштах та пулин укҗа та тума пулать вөт-ха.

Утни кәләхәх пулчө. Ара, укҗа чиксө кайма аша тытман. Кивө хут сдәвать тума укҗа түлөмөллө иккен! Пулаймарө маткәсси кивө хут сдәвать тәвасси.

Төлөнөтөп: малтанхи вәхәтра шул ачисем те кивө хут таврашө килөрөн пуҗтаратчөс, пухса хатөрлөв кантурне лөсө «ёслөсө илөчөсчө». Халө вара? Кам-ха хәй укҗа түлөсөх кивө хут пухса лөсө? Сунтарса ямасан ирөксөсөрө сүл-сәп тәкмалли вырәнә кайса пәрахма тивөт. Вәл вара силпө таврана саланат. Аҗтан-ха пирён урамсөм таса та тирпейлө пулөс кун пек чухнө?

Кивө хут таврашө хатөрлөв кантурне лөсө панәшән укҗа түлөмөллине илтсөн сәвар карса пәрахнинө кура хатөрлөвсө ләплантарма васкарө: «Ан шултәр темскер, ку укҗа вәл пирён валли мар. Кивө хута утилизацилөмө халө укҗа түлөме тивөт. Хамәр кёсөсөрөн түлөместпөр вөт-ха».

Вәт япала. Ку михөнө халө манән вара каялла килө сити төрт курса сөтөрме тивөт-

им? Миххи качкиөх сьырманә вәркәнтарса хәвартам.

Ку истори сәкәнпа вёслөнчө темеллөччө ёнтө. Пёррөхинчө Муркаш пасарөнчө Мән Сөнтөрте пурәнәкән пөлөшөмө төл пултәм. Каләскаласа кайрәмәр. Хампа пулса иртнө историе каласа патәм. «Пулма пултараймасть, – төт юлтәшәм. Пирён патра кивө хута укҗа түлөтөрсө йышәнмәсчө вөт-ха. Пачах төпөр май, хәйсөм уншән түлөсчө».

Ак тамаша, кама ёненмөлө халь кунта? Шүтлет пулө төрөм юлтәшәм. Мән Сөнтөрте Муркаш райповөсем икө патшаләхпа мар вөт-ха. Саккунөсем епле расна? Ёненменнипөх Мән Сөнтөр райповне шәнкәравласа пәхма шут тыртәм. Шүтлөмест иккен юлтәшәм. «Хәт мөн чухлө тиөсө килөр. Килограмне 60 пуспа йышәнәтпәр».

Пёлтөрчө телефон трубкинчи йәваш сасә. Пус тавра вара төрлө шухәш явәнәт. Апла пулсан шөл Мән Сөнтөр райповне. Кивө хута ситменнинө килограмне 60 пус түлөсө йышәнәс пулать, кайран вара әна утилизацилөмө мөн чухлө түлөмөллө... Сахал мар тәкак түсөсчө пулас Мән-сөнтөрсөм кивө хут пухса.

Төн тата ёсө-пүсө урәххинчө мар-и? Төн Муркашөсем хәйсөмшөн мөллөрөх мел шутласа тупман-ши? Пөрре кивө хут пухса укҗа ту, кайран әна Шупашкарти хатөрлөв организациөсөне лөсө парса укҗаллә пул.

Җапла, халыхи вәхәтра темөн те кётөме пулать, темөн те илтөме-курма тивөт иккен. Төлөнме те пәрахатпәр пулас майөпен вөсенчөн. Тен ку җапла пулмалла пулө те. **В. БУМАЖКИН.**